

FINANCIEEL VERSLAG 2016

JAAERVERSLAG 2016

FINANCIEEL OVERZICHT 2016

Inkomsten (x k€)	2015	2016	Uitgaven (x k€)	2015	2016
Algemene inkomsten	5.063	2.253	Netwerkontwikkeling	233	257
Partnerbijdragen	5.005	1.623	Kennisontwikkeling	1.467	1.814
Overheidsbijdragen	-	600	Kennisdeling	810	730
Overige inkomsten	58	30	Kennisdeling – Events	142	138
Specifieke inkomsten	299	418	Kennisdeling – Publicaties	125	141
<hr/>			Kennisdeling – Expertise Center	227	171
Totale inkomsten	5.362	2.671	Kennisdeling – Onderwijs	316	280
			Management & bedrijfsvoering	469	463
			<hr/>		
			Totale uitgaven	2.979	3.265

TOELICHTING BIJ HET FINANCIËEL OVERZICHT 2016

Samenvatting

De financiering van Netspar is gebaseerd op vierjarige programma's. In 2015 is Netspar de uitvoering van het nieuwe vierjarige Werkprogramma 'Voorbereid op de oude dag' gestart¹. Beleid en acties die zijn ingezet in 2015, zijn in 2016 gecontinueerd.

Extra middelen voor onderzoek

In het Werkprogramma 2015–2019 zijn oorspronkelijk voldoende financiële middelen voorzien om in 2015, 2016 en 2017 nieuwe projecten te kunnen toekennen. In 2016 is er M€ 1,3 toegekend.

De ambitie is echter om onder het lopende programma ook in 2018 nieuwe projecten toe te kennen. Door bijdragen vanuit de Stichting Financiering Voorzetting Pensioenverzekering in 2015 en 2016 en lagere uitgaven in beide jaren is er ruimte ontstaan om ook in 2018 nieuw onderzoek te starten. Bij de vaststelling van de begroting voor 2017 en volgende jaren is vooralsnog uitgegaan van een budget van M€ 1,1 voor toekenningen van een aantal grants in 2018.

¹ Voor dit programma worden niet meer verplichtingen aangegaan dan er aan toegezegde middelen is. Daarbij wordt ook rekening gehouden met een reserve voor het geval het programma in 2019 onverhoopt niet verlengd zou worden. De reserve dient om de in 2019 nog lopende – meerjarige – projecten af te ronden.

In de huidige jaarcijfers zit ook doorloop van projecten uit het vorige programma 2011–2014.

Lagere inkomsten door verschuivingen in de tijd

Het Werkprogramma 2015–2019 is hoge mate gebaseerd op zekere inkomsten, waarvoor door partijen een commitment is afgegeven. Per jaar kunnen de daadwerkelijk ontvangen inkomsten verschillen. Wat in de jaarcijfers 2016 met name opvalt is dat de inkomsten ten opzichte van 2015 k€ 2.691 lager liggen. Dat vloeit vooral voort uit het feit dat sommige inkomsten reeds in 2015 zijn ontvangen en tegelijk de ontvangst van inkomsten over 2016 doorschuift naar 2017.

Hogere uitgaven door meer activiteit

Netspar voert een programma uit dat zich kenmerkt door een redelijke stabiliteit in termen van toe te kennen grants, aantallen publicaties en events. Desalniettemin kunnen de uitgaven per jaar fluctueren, met name doordat projecten verschuiven in de tijd.

Ten opzichte van 2015 zijn de uitgaven toegenomen met k€ 286. Met name de uitgaven voor kennisontwikkeling stegen. Daarentegen waren de kosten voor kennisdeling lager. Er waren iets minder werkgroepen maar meer sectorgerichte events, tegen lagere uitvoeringskosten. Daarnaast is de formatieruimte in het Expertise Centrum (beleidsadviesing), ondanks toegenomen activiteiten niet volledig benut. Wel is in het vierde kwartaal een senior onderzoeker in het Expertise Centrum aangenomen (0,4 fte) die meer gezicht gaat geven aan het micro-onderzoek.

De uitgaven voor management en bedrijfsvoering bleven nagenoeg gelijk.

Hierna volgt een meer gespecificeerde toelichting op de inkomsten en uitgaven.

Inkomsten

Algemene inkomsten

De inkomsten op de post 'Partnerbijdragen' zijn lager dan in 2015 (-k€ 3.382, 67%). Dat komt met name omdat in 2015 twee termijnen van FVP zijn ontvangen. In 2016 heeft FVP nog een laatste, kleinere eindbetaling gedaan.

De 'Overheidsbijdragen' waren hoger dan in 2015 (k€ 600), aangezien de bijdrage voor 2015 pas het afgelopen jaar is ontvangen. Tegelijk is overigens ook de betaling van de overheidsbijdrage voor 2016 een jaar doorgeschoven.

De 'Overige inkomsten' zijn lager (-k€ 28, 48%) door minder rente-inkomsten vanuit TiU.

Specifieke inkomsten

De post 'Specifieke inkomsten' is hoger dan in 2015 (k€ 119, 40%) en heeft betrekking op bijdragen van derden aan specifieke, geormerkte doelen. Het gaat daarbij in 2016 om de 2 leerstoelen inclusief 3 projecten voor Instituut Gak, MOPACT en CEPAR. De hogere inkomsten zijn gerelateerd aan het feit dat er binnen de betreffende projecten meer werkzaamheden zijn uitgevoerd.

Uitgaven

Aan de uitgavenzijde wordt onderscheid gemaakt naar de drie hoofdfuncties van Netspar:

- Netwerkontwikkeling;
- Kennisontwikkeling;
- Kennisdeling (evenementen, papers en onderwijs).

Kosten worden zoveel mogelijk aan deze drie primaire taken van Netspar toegerekend. Daarnaast is er een post voor management & bedrijfsvoering.

Netwerkontwikkeling

Netspar heeft een faciliterende en initiërende rol in het bijeenbrengen van sector, overheid en wetenschap op vraagstukken van pensioen en vergrijzing. Daarvoor worden diverse activiteiten ontwikkeld, zoals de jaarlijkse Netspar Anniversary Meeting (2016: Vertrouwde verandering) en het jaarlijkse Match Making Event waarbij wetenschappers hun in te dienen onderzoeksvorstellen vooraf toetsen op relevantie bij de sector. Daarnaast vinden er op verschillende niveaus partnerbezoeken plaats in het kader van relatiemanagement. Ook worden er verschillende communicatiemiddelen ingezet, zoals de Newsflash, het Netspar Magazine (lente: Vertrouwde verandering; herfst: Wet verbeterde premieregeling) en de Netspar-website.

De uitgaven voor netwerkontwikkeling waren in 2016 hoger dan in 2015 (+ k€ 24,10%) onder meer door vernieuwing van de website (gericht op het ontsluiten van onderzoek voor een bredere doelgroep) en de ontwikkeling van een animatievideo over Netspar.

Kennisontwikkeling

De uitgaven voor kennisontwikkeling vloeien zowel voort uit de grants² die Netspar jaarlijks toekent aan verschillende typen onderzoeksprojecten, als uit projecten die Netspar met financiering van derden uitvoert. Het betreft de kosten van onderzoek, onderzoekcoördinatie en incidentele kosten voor data.

Ten opzichte van 2015 liggen de uitgaven voor kennisontwikkeling in 2016 hoger (+ k€ 347, 24%). Dit komt doordat er meer activiteiten binnen extern gefinancierde projecten (Instituut GAK, CEPAR, MOPACT) zijn uitgevoerd. Ook zijn er hogere uitgaven voor lopende, door Netspar gefinancierde projecten.

Voor een nadere toelichting op de uitgaven voor de verschillende typen projecten wordt verwezen naar bijlage II.

Kennisdeling

Essentieel is dat de kennis die met steun van Netspar ontwikkeld wordt, zijn weg vindt naar de sector en de wetenschap. Daartoe zet Netspar onder meer evenementen, papers en onderwijs in, alsook advisering vanuit het Expertise Center.

De uitgaven voor events waren nagenoeg gelijk. Er waren ten opzichte van 2015 iets minder werkgroepen, maar meer sectorgerichte events, tegen lagere uitvoeringskosten. De kosten voor publicaties waren hoger (+ k€ 16, 13%).

De uitgaven voor het Expertise Centrum waren weliswaar lager (- k€ 56, 25%) dan in 2015, maar sinds eind 2016 is een senior onderzoeker voor 0,4fte aan het Expertise Centrum verbonden om meer gezicht te geven aan het micro-onderzoek. De kosten voor onderwijs zijn, ondanks een licht hogere deelname aan het executive onderwijs, lager dan in 2015 (-k€ 36, -11%), met name door een reductie van uitvoeringskosten.

Management & bedrijfsvoering

De post Management & bedrijfsvoering betreft kosten die niet zijn toe te rekenen aan een van de drie primaire functies van Netspar (netwerk-ontwikkeling, kennisontwikkeling en kennisdeling) en ziet met name op de kosten van directie, secretariaat, control, huisvesting, ICT en HRM, inclusief reserveringen voor onder meer verlof en ADV.

De totale kosten voor Management & bedrijfsvoering zijn in 2016 nagenoeg gelijk aan de kosten in 2015. Enerzijds zijn minder kosten voor ICT en HRM-services en is er een lagere dotatie aan de liquidatievoorziening in 2016. Anderzijds was er in 2015 een incidentele vrijval van gereserveerde verlofdagen. Aldus zijn de uitgaven voor management & bedrijfsvoering over 2016 in totaal vergelijkbaar met die van 2015.

Resultaat 2016

In 2016 overstijgen de uitgaven (k€ 3.265) de inkomsten (k€ 2.671) met k€ 594; dit bedrag is onttrokken aan de algemene reserve.

² Bijlage I geeft een overzicht van de projecten die voor 2016 zijn toegekend en waarvoor betalingen in 2015 en 2016 en opvolgende jaren zijn c.q. zullen worden gedaan.

IN KIND/MATCHING

Een belangrijke voorwaarde voor een effectieve valorisatie is een actieve participatie van Netspar-partners in kennisontwikkeling en –overdracht. Die deelname maakt dat onderzoek aansluit op de praktijk en dat ontwikkelde kennis terugvloeit naar de sector. In 2016 is een substantieel deel van de Netspar uitgaven gematcht door de sector-partners en de academische partners. De Netspar-directie is de partners daar erkentelijk voor.

Onder 'Algemene inkomsten' is de matching opgenomen van partners die deelname aan de algemene Netspar-activiteiten. De matching bij 'Specifieke inkomsten' betreft vooral de bijdrage van partners, universiteiten en instituten aan lopende onderzoeksprojecten.

In kind Report 2016

Inkomsten – In Kind (x k€)	In kind 2015	In kind 2016
Algemene inkomsten	259	272
Specifieke inkomsten	1.319	1.412
Totale inkomsten	1.578	1.684
Uitgaven – In Kind (x k€)	In kind 2015	In kind 2016
Netwerkontwikkeling	7	2
Kennisontwikkeling	1.234	1.327
Kennisdeling	208	211
Management & bedrijfsvoering	129	144
Totale uitgaven	1.578	1.684

MEERJARIG FINANCIËEL OVERZICHT

Meerjarig financieel overzicht per 31/12/2016

Verwachte inkomsten en bezittingen		Verwachte uitgaven en verplichtingen	
Zekere inkomsten		Verplichtingen	
Partner contracten	2.580.000	Lopende projecten en onderwijs	3.359.680
Overheidsfinanciering	2.600.000	Personeel in loondienst	2.545.653
Doelgerichte subsidies	710.063	Afwikkelscenario projecten	1.200.000
Overige inkomsten	891.557	Reserveringen personeelslasten	530.484
Liquide middelen	8.022.445		
Nog niet zekere inkomsten		Nog te bestemmen	
Nog te verwerven	1.500.000	Programma 2015-2019	6.193.310
		Saldo nog te bestemmen	2.474.938
	16.304.065		16.304.065

TOELICHTING BIJ HET MEERJARIG FINANCIËEL OVERZICHT³

Netspar geeft sinds 2015 uitvoering aan het 'Werkprogramma 2015-2019'. Per 31.12.2016 is daarvoor en voor verplichtingen uit eerdere werkprogramma's nog ruim M€ 13,8 begroot. Daarbij is ook rekening gehouden met een eventuele liquidatie en afwikkeling die tot in 2022 loopt, voor het geval de financiering van een nieuw programma na 2019 onverhoopt niet rond zou komen.

Van de meerjarig begrote inkomsten (M€ 6,8) is 80% financieel gedekt door middel van contracten en toezeggingen, 20% is nog te verwerven. Van de verwachte meerjarige uitgaven vloeit 48% voort uit lopende verplichtingen. Daarnaast is 37% begroot alsnog te bestemmen binnen het Werkprogramma 2015-2019. Dat gebeurt steeds per jaar bij de vaststelling van de begroting. Een belangrijk principe daarbij is dat er niet meer aan verplichtingen wordt aangegaan dan er aan zekere inkomsten is. In het geval dat de nog te verwerven inkomsten worden gerealiseerd resteert er een post 'Saldo nog te bestemmen' ter grootte van 15% (M€ 2,5). Worden de nog te verwerven inkomsten niet gerealiseerd, dan resteert er een post 'Saldo nog te bestemmen' ter grootte van k€ 974.

³ De gepresenteerde cijfers geven de stand van zaken per 31-12-2016 aan.

Verwachte inkomsten en bezittingen

De verschillende soorten inkomsten en bezittingen worden kort toegelicht.

Partner contracten

Partners uit de pensioen- en verzekeringssector, inclusief toezichthouders, hebben zich voor 4 jaar, met een vaste jaarlijkse bijdrage, verbonden aan het Werkprogramma 2015-2019, inclusief de gezamenlijk opgestelde onderzoeksagenda.

Overheidsfinanciering

Het Netspar-programma 2015-2019 wordt gesteund door een consortium van 4 departementen. Het betreft SZW, EZ met daarnaast VWS en BZK gerelateerd aan de verbreding van de pensioenagenda naar wonen en zorg.

Doelgerichte subsidies

Netspar voert enkele projecten uit, die door externe subsidiegevers worden gefinancierd. Het betreft onder meer middelen voor een Europees project (MOPACT), een internationaal vergelijkend project met Australië (CEPAR) en tot slot een tweetal bijzonder pensioenleerstoelen, inclusief AIO- en postdoc plaatsen, bekostigd vanuit Instituut Gak.

Overige inkomsten

Het betreft reeds gefactureerde, maar nog niet ontvangen partnerbijdragen over 2016, als ook de te ontvangen rente van TiU voor de periode 2016 t/m 2019.

Liquide middelen

De hoogte van de post 'Liquide middelen' wordt bepaald door het saldo van inkomsten en uitgaven uit eerdere jaren.

Nog te verwerven

De post 'Nog te verwerven' verwijst naar onzekere inkomsten vanuit NWO, gebaseerd op signalen vanuit NWO over voortzetting van eerdere betrokkenheid van Netspar bij de uitvoering van de Sociale Infrastructuur Agenda. Andere potentiële inkomsten van nieuwe partners of financiers zijn niet opgenomen.

Verwachte uitgaven en verplichtingen

Aan de uitgavenkant is het van belang onderscheid te maken tussen reeds aangegane verplichtingen en nog vrij te besteden middelen.

Bij de reeds aangegane verplichtingen onderscheiden we de volgende posten:

Verplichtingen

• Reeds lopende projecten en onderwijs

Naast projecten uit het Werkprogramma 2015-2019, lopen er ook projecten uit de twee voorgaande programmaperiodes (2008-2011 en 2011-2014). De daaruit voortvloeiende verplichtingen zijn in deze post samengenomen. Het betreft betalingen aan projecten, die per jaar, op basis van een vooraf overeengekomen betaalschema, eventueel bijgesteld op basis van een jaarlijkse verantwoording, middelen krijgen uitgekeerd. Daarnaast waren er per 31.12.2016 verplichtingen vanuit het meerjarig contract met TIAS voor de uitvoering van het executive onderwijs.

- **Personeel in loondienst 2016–2019**

De stafmedewerkers van het Netspar-bureau zijn grotendeels werkzaam op basis van een vast dienstverband. Hier is uitgegaan van de totale loonkosten bij een continuering van de activiteiten tot 1 april 2019.

- **Afwikkelscenario projecten**

Voor het geval er onverhoopt geen financiering van een nieuw Werkprogramma 2019–2023 gerealiseerd wordt, is er een afwikkelingscenario voorzien van 4 jaar (2019–2022) waarbij er per jaar een budget van k€ 300 is voor papers, enkele events en een minimale staf.

- **Reserveringen personeelslasten**

Netspar is wettelijk en op basis van een uitvoeringsovereenkomst met Tilburg University verplicht om bepaalde reserveringen t.b.v. het personeel te doen. Het gaat daarbij onder meer om reserveringen voor verlof en om een aandeel in de afvloeiingskosten van de stafmedewerkers van het Netspar-bureau bij een eventuele liquidatie.

Nog te bestemmen middelen

- **Programma 2015–2019**

Toekomstige kosten voor de uitvoering van het Werkprogramma 2015–2019 zijn in deze post ondergebracht. De kosten voor de stafmedewerkers van het Netspar-bureau uitgezonderd (zie Personeel in loondienst).

Jaarlijks wordt er een begroting opgesteld, waarbij wordt bepaald hoeveel middelen er beschikbaar komen voor nieuw onderzoek en daaraan gerelateerde activiteiten. Omdat onderzoek langjarig is, worden ook altijd de in de toekomst verwachte uitgaven meegewogen in de besluitvorming.

De peildatum voor het 'Meerjarig financieel overzicht' is 31-12-2016; de begrote onderzoeksmiddelen voor 2017 zijn in dit overzicht daarom nog als 'vrij besteedbaar' genoteerd.

- **Saldo nog te bestemmen**

Na afronding en afwikkeling van het Werkprogramma 2015–2019 resteert er een 'vrij' te bestemmen saldo. Die post bedraagt per 31 december 2016 in totaal ruim M€ 2,4. Dat is inclusief de post 'Nog te verwerven inkomsten' (M€ 1,5). Wordt deze post met onzekere inkomsten buiten beschouwing gelaten, dan resteert er een nog te bestemmen saldo van k€ 974. Dit saldo dient als buffer voor eventuele tegenvallers (onvoorzien). Ook biedt het ruimte om, conform de ambitie, in 2018 meer en in 2019 eventueel alsnog nieuwe onderzoeksprojecten te starten. Daarover wordt in het najaar van 2017 besloten bij de vaststelling van de begroting voor 2018 en verder.

Netspar houdt zich bezig met een aantal onderwerpen die ook hoog op de agenda staan bij de AFM. De toekomstbestendigheid van ons pensioenstelsel natuurlijk, maar ook het vergroten van de betrokkenheid van deelnemers bij hun pensioen en het herstel van vertrouwen in het pensioen. Als AFM denken wij dat het bieden van meer inzicht in de persoonlijke situatie een eerste stap is om mensen meer betrokken te laten zijn bij hun pensioen. Maar inzicht alleen is niet voldoende om deelnemers ook aan te zetten tot actie. In Netspar-verband wordt nuttig onderzoek gedaan naar de wijze waarop inzichten in consumentengedrag kunnen helpen om deelnemers te laten nadenken over hun pensioen en de noodzaak tot het treffen van aanvullende maatregelen. Netspar is een mooie ontmoetingsplaats waar wetenschappers, beleidsmakers en toezichthouders bij elkaar komen. Er is veel ruimte voor de ontwikkeling van nieuwe ideeën die ook helpen ons toezicht verder te innoveren. Voor de nabije toekomst zie ik ook een rol weggelegd voor Netspar bij de vraag hoe we big data – die steeds meer beschikbaar komt – kunnen inzetten om de betrokkenheid van deelnemers te vergroten.

[Bekijk de video.](#)

Femke de Vries, Autoriteit Financiële Markten (AFM)
“Netspar is een mooie ontmoetingsplaats, die veel ruimte biedt voor het ontwikkelen van nieuwe ideeën”

BIJLAGE I GRANTS, TOEGEKEND VOOR 2016

Deze bijlage geeft een overzicht van alle grants die zijn toegekend voor 2016 en waarvoor in, of na 2015 en 2016 betalingen zijn of zullen worden gedaan.

1. Thema Projecten (Tot en met 2014 Large and Medium Vision projecten)

Toegekend in 2010

- Thomas Dohmen en Andries de Grip (UM): *Human Capital and Aging*
- Andrew Ang (Columbia Business School): *Portfolio Strategies: Aspects of Long Horizon, Illiquidity, and Long-run Tail Risk*
- Rob Alessie (RUG) en Adriaan Kalwij (Utrecht School of Economics): *Pensions, Savings, and Retirement Decisions II*
- Johan Mackenbach (Erasmus MC): *Rising Life Expectancy: Causes and Consequences in the Netherlands*

Toegekend in 2012

- Benedict Dellaert en Bas Donkers (EUR): *Interactive Pension Communication and Decision Making*
- Michel Vellekoop (UvA): *Risk Management in Funded Pension Systems*
- Frank de Jong (TiU): *Robust Models for Supervision of Pension Funds and Insurance Companies*
- Mauro Mastrogiacomo (VUIDNB): *Second and a Half Pillar for the Self-Employed?*

Toegekend in 2013

- Andries de Grip (UM): *Retirement, HR and Worker Behavior*
- Rob Alessie (RUG) en Marike Knoef (RUL): *Pension Savings and Consumption Needs of Current and Future Retirees Interactive Pension Communication and Decision Making*
- Marcel Lever (CPB): *Optimal Design of the Dutch Multi-Pillar Pension System: Lessons from an International Comparison*

Toegekend in 2014

- Dorly Deeg (VUMC): *Changes in retirement policies and cohort differences: Their impact on age at retirement, income, health, and mortality*
- Leo Lentz (UU) en Adriaan Kalwij (UU): *Preparing for retirement: tailoring, literacy and effective pension communication*
- Daniel van Vuuren (CPB): *Flexible combinations of work and retirement*

Toegekend in 2015

- Lisa Brügger en Thomas Post (UM): *Engaging pension plan participants: How emotions, peer effects, and life events influence the effectiveness of pension communication*
- Rene Maatman en Mark Heemskerk (RUN): *Pension rights and ownership: A legal analysis in an economic context*
- Eddy van Doorslaer en Erik Schut (EUR): *Optimal saving and insurance for old age: The role of public long-term care insurance*

2. Individual Research Grants (Tot en met 2014 Small Vision Projects)

Toegekend in 2011

- Louise Nell (UU): *Choosing Better with Comprehensible Pension Overviews*

Toegekend in 2012

- Job Krijnen (TiU): *Procrastinating Pension Planning*

Toegekend in 2013

- Marleen Damman (NIDI): *The Role of Productive Activities in the Lives of Retirees. A Sociological Perspective.*
- Wiebke Eberhardt (MU): *Adapting Pension Communication to the Heterogeneous Characteristics and Needs of Participants.*
- Lexmy van den Boogaard (VU): *Home Equity and the Demand for and Cost of Long Term Care.*
- Hailong Bao (TiU): *Intergenerational Risk Sharing in Collective DC.*

3. Topicality Projecten

Toegekend in 2013

- Irmgard Borghouts (TiU): *Werk naar Werk Arrangementen voor Oudere Werknemers: Leren van Zweden?*

Toegekend in 2014

- René Maatman (Radboud), Mark Heemskerk (RU) en Dick Boeijen (PGGM): *Beëindiging van de doorsneesystematiek*

- Anja De Waegenaere (TiU) en Bertrand Melenberg (TiU): *Systematisch langlevenrisico*
- Adriaan Kalwij (UU), Rob Alessie (RUG), Jonathan Gardner (Towers Watson) en Ashik Anwar Ali (RUG): *Consumption needs of pensioners and the inflation measure for pension indexation*
- Antoon Pelsser (UM), Ramon van den Akker (TiU) en Mark Brussen (PGGM): *Economische waardering*
- Marike Knoef (RUL), Kees Goudswaard (RUL), Koen Caminada (RUL) en Jim Been (RUL): *Verwachte pensioeninkomens in internationaal perspectief*
- Arno Riedl (UM), Jan Potters (TiU) en Paul Smeets (UM): *Definitie van risico-bereidheid/ risicoperceptie*

Toegekend in 2015

- Theo Nijman (TiU): *Meerwaarde van intergenerationele risicodeling*
- Peter Schotman (UM), Bas Werker (TiU) en Roderick Molenaar (Robeco): *Wat is een goede default lifecycle?*
- Casper van Ewijk (TiU), Roel Mehlkopf (TiU), Sara van den Bleeken (AFM) en Chantal Hoet (AEGON): *Welke keuzemogelijkheden zijn wenselijk vanuit het perspectief van de deelnemer*
- Rene Maatman, Mark Heemskerk (beiden RUN), en Bas Werker (TiU): *Juridische eigendomsrechten en transitie naar nieuwe pensioenvormen*
- Marcel Lever (CPB) en Thomas Michielsen (CPB): *Dynamiek en loonprofielen op de arbeidsmarkt en de toereikendheid van pensioenopbouw*
- Kène Henkens en Harry van Dalen (NIDI): *Willen we ons pensioen nog wel samen doen? Over keuzevrijheid en solidariteit in aanvullend pensioen*
- Bastiaan Starink (TiU): *De fiscaliteit en pensioen: Naar een nieuw fiscaal pensioenkade*

- Raun van Ooijen (RUG): *Kwantitatief onderzoek naar uitgaven aan ouderenzorg en ondersteuning*
- Joost Dankers (UU): *Honderd jaar pensioenwetgeving (1919–2019): visies en beleid*

4. PhD posities

Toegekend in 2011

- Zorka Simon: *The Real Bond – Nominal Bond Arbitrage: Evidence from G7 Countries*

5. Comparative Research Grants (voorheen Research grants)

Toegekend in 2013

Timm Böhnke, Daniel Kemptner en Holger Lüthen: *The Introduction of Disincentives for Early Retirement and its Effect on Labor Market Participation.*

BIJLAGE II UITGAVEN AAN PROJECTEN IN 2016

Hieronder wordt een meer gedetailleerd overzicht gegeven van de betalingen die in 2016 aan lopende projecten zijn gedaan. In 2016 werden betalingen gedaan aan de navolgende projecten.

Thema Projecten⁴

Om uitvoering te geven aan de onderzoeksagenda financiert Netspar maximaal 50% van een driejarige sociaal wetenschappelijk onderzoeksprojecten met een maximum van k€ 250 of k€ 500 per project. Projectteams bestaan uit verschillende academici en teamleden werkzaam bij een van de sectorpartners. Leden van het projectteam nemen deel aan werkgroepen en presenteren de onderzoeksresultaten op Netspar events. Ook worden er o.a. afspraken gemaakt over het aantal sectorgerichte papers dat zal worden opgesteld.

Grant Bedrag (Bedragen in € 1.000)	Betalingen												
	Until 2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Toegekend in 2009	3.500	489	658	793	564	293	362	-	-	-	-	-	-
Toegekend in 2010	2.000	-	-	401	467	409	241	142	80	-	-	-	-
Toegekend in 2012	1.500	-	-	-	173	331	295	325	355	-	-	-	-
Toegekend in 2013	750	-	-	-	-	108	146	171	91	176	-	-	-
Toegekend in 2014	750	-	-	-	-	-	62	165	207	136	180	-	-
Toegekend in 2015	990	-	-	-	-	-	-	153	264	264	108	201	-
Toegekend in 2016	990	-	-	-	-	-	-	-	250	250	250	250	-
10.490	489	658	1.194	1.031	875	1.042	645	885	1.289	754	538	451	

Toegekend in 2016

- Marike Knoef (RUL): *Uncertainty over the life cycle: implications for pensions and savings behavior*
- Benedict Dellaert (EUR): *Individuals' Choices of Comprehensive Pension Plans*
- Andries de Grip en Raymond Montizaan (UM): *Work, health and retirement*

Individual Research Grants⁵

In Individual Research Projecten financiert Netspar maximaal 50% van de kosten van een promovendus, of het equivalent van dat bedrag voor een postdoc-onderzoeker, voor een maximum van drie jaar. De PhD-student of Postdoc-onderzoeker verplicht zich twee sectorgerichte papers te schrijven en participeert in Netspar evenementen.

Grant Bedrag (Bedragen in € 1.000)	Betalingen									
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Toegekend in 2011	354	18	94	107	66	-	11	-	-	-
Toegekend in 2012	65	-	10	21	23	11	-	-	-	-
Toegekend in 2013	260	-	-	27	39	98	88	-	-	-
Toegekend in 2016	176	-	-	-	-	-	12	98	91	27
855	18	104	155	128	109	111	98	91	27	

⁴ Tot 2011 werden grote projecten aangeduid als Theme Projects. Vanaf 2011 zijn voor grote en middelgrote projecten de termen Large and Medium Vision Projects geïntroduceerd. Vanaf 2015 wordt echter de naam Thema Project opnieuw gehanteerd.

⁵ Met ingang van 2015 heten Small Vision Grants voortaan Individual Research Grants.

Toegekend in 2016

- Anne Balter (TiU): *Contract specifications for new pension deals*
- Damiaan Chen (UvA/DNB): *Valuation of index-linked assets in incomplete markets*
- Jaap Oude Mulders (NIDI): *Confronting responses of employees and employers*

Topicality Projecten

Topicality Projecten hebben tot doel oplossingen te formuleren voor actuele, afgebakende vraagstukken binnen de Netspar-agenda en zijn erop gericht samenwerking te stimuleren tussen wetenschappers en specialisten uit de praktijk.

	Grant Bedrag	Betalingen						
(Bedragen in € 1.000)		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Toegekend in 2011	193	30	82	48	-	-	-	-
Toegekend in 2012	100	-	24	68	8	-	-	-
Toegekend in 2013	100	-	-	18	48	14	-	-
Toegekend in 2014	170	-	-	-	92	42	36	-
Toegekend in 2015	180	-	-	-	-	122	58	-
Toegekend in 2016	160	-	-	-	-	-	52	56
	903	30	106	134	148	178	132	56

Toegekend in 2016

- Casper van Ewijk (TiU), Joost van Valkengoed (PGGM), Loes Frehen (APG) en Johan Bonekamp (TiU): *Heterogeniteit in leeftijdsopbouw en de doorsnee-systematiek*
- Theo Nijman (TiU), Niels Kortleve (PGGM) en Agnes Joseph (Achmea): *Maatwerk en keuzevrijheid*
- Marijke van Putten (RUL): *Relevante informatie t.b.v. keuzes bij variabele uitkeringen en doorbeleggen na pensioendatum*
- René Maatman / Mark Heemskerk (RUN), Bas Werker (TiU) en Kees Kamminga (Aegon): *Welke ervaringen zijn er met het omgaan met bestaande aanspraken bij systeemwijziging?*
- Marcel Lever (CPB): *Keuzevrijheden in de uitkeringsfase: hoe worden deze gebruikt in andere landen?*
- Lisa Brügger / Thomas Post (UM): *Keuzearchitectuur*
- Rob Alessie (RUG) / Raun van Ooijen (RUG) / Marike Knoef (RUL): *Pensioenambitie*
- Marike Knoef / Marijke van Putten (RUL): *Pensioenbewustzijn van jongeren verhogen*

Research Grants en Comparative Research Grants

Onderzoekers die niet reeds vanuit Netspar worden gefinancierd, kunnen in aanmerking komen voor een Research Grant van maximaal k€ 10. Voorwaarde daarbij is dat de onderzoeker een Netspar Discussion Paper schrijft, dat wordt gepresenteerd op de International Pension Workshop.

(Bedragen in € 1.000)	Grant Bedrag	Betalingen					
		2011	2012	2013	2014	2015	2016
Toegekend in 2011	70	21	49	-	-	-	-
Toegekend in 2012	49	-	15	21	13	-	-
Toegekend in 2013	66	-	-	20	39	7	-
	185	21	64	41	52	7	-

Toegekend in 2016

Er zijn sinds 2013 geen Research Grants meer toegekend. In 2016 is een nieuw instrument toegevoegd: Comparative Research Grants (k€ 10-20). Deze grants zijn in 2016 nog niet toegekend.

PhD-positie

Sinds 2012 wordt dit instrument niet meer ingezet voor de financiering van onderzoek. In 2015 is een laatste betaling gedaan aan een PhD-positie, toegekend in 2011, gestart in 2012.

(Bedragen in € 1.000)	Betalingen					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Toegekend in 2010	201	204	128			
Toegekend in 2011		12	38	44	30	-
	201	216	166	43	30	-

Instituut Gak

Gekoppeld aan de twee bijzondere pensioenleerstoelen is er in 2015 een drietal onderzoeksprojecten opgestart, bekostigd door Instituut Gak: Beleggingsresultaten van niet-liquide activa op lange termijn, De afweging tussen kosten, ambitie en risico in pensioencontracten, De toereikendheid van pensioenen. Daarvoor zijn 1 PhD-positie en 2 AIO-plaatsen beschikbaar. In de loop van 2015 zijn deze projecten gestart. In 2016 liepen deze projecten het gehele jaar (+k€ 75).

CEPAR

In 2015 is (met middelen van de Australische ARC, vergelijkbaar met NWO) i.s.m. CEPAR een internationaal vergelijkend onderzoek naar de pensioen-systemen in Nederland en Australië opgestart. Omdat in 2016 een fulltime onderzoeker op dit project is gestart, liggen de uitgaven in 2016 hoger (+k€ 59).

MOPACT

Sinds 2013 participeert Netspar in het EU-project MOPACT (Mobilising the Potential of Active Ageing in Europe). Door een correctie in 2015 op de doorbelasting vanuit Tilburg University (voor loonkosten van 2014) zijn er hogere uitgaven in 2016 dan in 2015 (+k€ 51).

SHARE

De bijdrage van Netspar aan de activiteiten in het kader van SHARE zijn in 2014 conform plan afgebouwd. Evenwel is in 2014 k€ 695 aan uitgaven verantwoord, vooral door nagekomen facturen voor activiteiten uit 2013. In 2015 zijn de activiteiten afgerond. In 2016 waren er geen uitgaven, daarom is deze post in 2016 lager (-k€ 62).

Bianca Tetteroo, Achmea

"Het is ontzettend belangrijk dat het pensioendebat gevoerd wordt op basis van feiten"

Het pensioendebat is super actueel, met name de vraag hoe we meer kunnen individualiseren in het pensioenstelsel. Het is ontzettend belangrijk dat dit debat gevoerd wordt op basis van feiten. Daar zit een belangrijke toegevoegde waarde van Netspar. Netspar is een mooi kennisnetwerk waarin verschillende stakeholders samenkomen. Het actief participeren in dit netwerk en in het onderzoek, is positief voor de ontwikkeling van onze medewerkers. Bovendien kunnen wij als Achmea de verschillende perspectieven die medewerkers uit de samenwerking meekrijgen, concreet meenemen in onze productontwikkeling. En dat heeft weer toegevoegde waarde voor onze klanten.

[Bekijk de video.](#)

BIJLAGE III LETTER OF REPRESENTATION

Correspondence
P.O. Box 90153
5000 LE Tilburg
The Netherlands
Phone +31 13 466 21 09
Fax +31 13 466 30 66
E-mail info@netspar.nl
www.netspar.nl

Stichting Netspar
T.a.v. Voorzitter Raad van Toezicht
Postbus 90153
5000 LE Tilburg

Tilburg, 18 april 2017
Betreft: Letter of Representation bij de jaarrekening 2016
Kenmerk: N2017.015

Geachte heer Swank,

De jaarrekening 2016 en het meerjarig financieel overzicht per 31 december 2016 worden ter goedkeuring aangeboden aan de Raad van Toezicht.

Deze jaarrekening en meerjarig financieel overzicht hebben betrekking op Netspar Center, onderdeel van Tilburg University. Stichting Netspar als zodanig kent geen jaarrekening. In de overeenkomst van opdracht tussen Tilburg University en Stichting Netspar, d.d. 27 augustus 2012, is bepaald dat Tilburg University zorgdraagt voor de uitvoering van het meerjarenprogramma van de Stichting Netspar en daartoe een beheerseenheid (Netspar Center) inricht. De Stichting Netspar heeft zich verplicht de middelen welke zij ontvangt van partners en overige financiers voor realisatie van de doelstellingen van Stichting Netspar onder te brengen bij Netspar Center, die deze middelen dient te beheren en besteden overeenkomstig de aanwijzingen van de Stichting Netspar.

Tevens is in de genoemde overeenkomst bepaald dat Tilburg University de Stichting Netspar met betrekking tot Netspar Center jaarlijks voor 1 april een financieel jaarverslag met accountantsverklaring over het voorafgaande boekjaar levert.

De cijfers van Netspar Center worden geconsolideerd in de jaarcijfers van Tilburg University, die van een accountantsverklaring worden voorzien. Daartoe levert Netspar Center jaarlijks een analyse van de decentrale jaarrekening aan conform het format dat door het College van Bestuur van Tilburg University wordt voorgeschreven.

Visiting address Faculty of Economics and Business Administration • Warandelaan 2 • Tilburg

Daarbij baseert Netspar Center zich op de administratieve systemen, zoals die binnen Tilburg University zijn ingericht en ter beschikking gesteld. Voor 2016 is op 26 februari 2017 de zogeheten decentrale jaarrekening (gebaseerd op de cijfers met rundatum: 21-2-2017 en bevestigingsdatum: 21-2-2017) voorzien van een toelichting bij het College van Bestuur aangeleverd.

Het format dat Netspar Center als onderdeel van Tilburg University voor haar jaarcijfers dient te hanteren, acht de Netspar-directie minder goed geschikt om haar partners op een toegankelijke wijze inzicht te verschaffen in de inkomsten en uitgaven in relatie tot de hoofdfuncties van Netspar.

Er wordt daarom een jaarrekening op basis van een meer toegesneden, eigen format opgesteld, die, na goedkeuring door de Raad van Toezicht, in het jaarverslag van Netspar wordt opgenomen. Het jaarverslag wordt op de website van Netspar gepubliceerd.

De cijfers, zoals die in de jaarrekening 2016 voor het jaarverslag zijn opgenomen, sluiten als volgt aan op de cijfers uit de jaarrekening 2016, die is ingediend bij het College van Bestuur van Tilburg University.

	CvB TIU	Jaarverslag Netspar
Baten	3.332	2.671
Lasten	3.311	3.265
Resultaat	20	-594

Voor Netspar Center werkt de jaarrekening binnen de systematiek van Tilburg University naar een resultaat dat gelijk moet zijn aan het bedrag dat aan de (in de genoemde overeenkomst) overeengekomen liquidatiereserve wordt toegevoegd. Tilburg University werkt bovendien met een systematiek van 'vooruit ontvangen baten' en 'onder handen werk' voor lopende projecten.

Het verschil in de baten (-k€ 661) en lasten (-k€ 47) is als volgt te verklaren:

- Voor de jaarrekening in het TIU-format zijn de baten met k€ 594 verhoogd om op het benodigde resultaat (ter grootte van de verplichte aanvulling van de liquidatiereserve) van k€ 20 uit te komen. Dit bedrag is aan de vooruitontvangen bedragen op de balans onttrokken.

- Daarnaast zijn er in het TIU-format baten vanuit Tilburg University verwerkt ter grootte van -k€ 67 voor onder meer interne detachering, correcties op doorbelastingen en vergoeding voor een cursus.
- Aan de lastenzijde geldt dat de dotatie aan de ontslagvoorziening in de jaarrekening volgens het TIU-format als resultaat is opgenomen, en in het Netspar-format als last (k€ 20). Tot slot zijn er crediteringen op kosten welke in het TIU-format zijn opgenomen als baten (-k€ 67).

Het verschil in resultaat wordt aldus geheel verklaard.

Wij erkennen onze verantwoordelijkheid voor het opmaken van de jaarrekening. De jaarrekening heeft onze instemming en wij zijn van mening dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft. Wij hebben alle verplichtingen, voor zover van toepassing, verwerkt of toegelicht in de jaarrekening. Naar ons beste weten zijn er geen gebeurtenissen tussen de balansdatum en de datum van deze brief die aanleiding zouden kunnen geven tot een aanpassing van de jaarrekening of de toelichting van de jaarrekening.

Hoogachtend,
Namens de directie van Netspar Center,

Casper van Ewijk
Algemeen directeur